

15. Шутковски Т. Образ человека в русских и польских фразеологизмах с антропонимическим компонентом // *Slowo. Tekst. Czas. Materiały Konferencji Naukowej*. – Szczecin, 2005. – С. 186-196.

16. Бирих А.К., Мокиенко В.М., Степанова Л.И. Словарь русской фразеологии. Историко-этимологический справочник. – СПб: Фолио-Пресс, 1998. – 704 с.

17. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка. – В 4 т. – М.: Русский язык, 1989–1991.

18. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. – К.: Довіра, 2006. – 703 с.

19. Номис – Українські приказки, прислів'я і таке інше / Уклад М. Номис. – К.: Либідь, 1993. – 768 с.

20. Франко І. Галицько-руські народні приповідки // Етнографічний збірник. – Львів: Наукове Товариство імені Шевченка. – Т. 1. – Вип. 1 (А–Відати). – 1901. – 200 с.; Т. 1. – Вип. 2 (Відати–Діти). – 1901. – 195 с.; Т. 2. – Вип. 1 (Діти–Книш). – 1907. – 300 с.; Т. 2. – Вип. 2 (Кравець–Пять). – 1908. – С. 301–612; Т. 3. – Вип. 1 (Рабунок–Час). – 1910. – 300 с.; Т. 3. – Вип. 2 (Час–Ячмінь). – 1910. – С. 301–541.

В статтє рассматривается семантика и функционирование антропонимов и топонимов как стержневых компонентов в составе русских и украинских пословиц и поговорок с семантикой различных жизненных ситуаций. Выделены тематические подгруппы данных фразеологизмов: оценка ситуации или отдельного человека; формы поведения человека; успех; удача; счастье; неудачи; горе–беда; голод; оценка красоты; достижение желаемого; результат; направление; пребывание на чужбине; смена дня и ночи (времен года, лет) и т.д. Показаны пути их образно-метафорического переосмысления и трансформации в имена нарицательные.

УДК 811.161.2'373.611'366

Оксана Кушлик (Дрогобич)

РЕАЛІЗАЦІЯ СЛОВОТВІРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЕРБАЛЬНОЇ ЗОНИ БЕСТІАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ-ОНОМАТОПІВ

У статті досліджено вербальну зону словотвірної парадигми бестіальних дієслів сучасної української мови. Визначено її структуру, розмежовано транспозиційні, мутаційні та модифікаційні деривати, схарактеризовано їхню словотвірну продуктивність, з'ясовано специфіку вербального словотворення від бестіальних дієслів.

Ключові слова: дієслово-ономатоп, бестіальне дієслово, вербатив, вербальна зона, словотвірна парадигма, словотворчий формант.

Мова, як і усі явища об'єктивної дійсності, постійно розвивається, поповнюючи свій лексичний склад. Одним з джерел появи нових лексич-

них одиниць є словотворення на базі власних ресурсів. Використання внутрішніх можливостей мови для потреб словотвору зумовлює певні закономірності, що пов'язані з участю лексико-граматичних розрядів слів у словотвірних процесах. Основні частини мови (іменник, прикметник, дієслово, прислівник), а також й інші класи слів слугують потенційним будівельним матеріалом, детермінуючи виникнення вторинної одиниці.

Дієслова, як і будь-які інші частини мови, за походженням поділяють на первинні, або непохідні, і вторинні, або похідні. Первинні «не походять від основ інших частин мови, не мають співвідносного, первинного для них слова» [4, 219]. До вторинних належать дієслова, у яких простежено генетичний зв'язок з іншими класами мовних одиниць – іменниками, прикметниками, займенниками, числівниками, вигуками тощо.

Помітне місце серед похідних української мови посідає відзвуконаслідувальна лексика, що об'єднує автохтонні слова, утворені від звуконаслідувань за наявними в мові моделями та за допомогою відповідних словотворчих засобів. Лінгвістичні розвідки останніх десятиліть свідчать про зацікавлення науковців проблемами звуконаслідувальних слів, або оноματοпів, загалом та відзвуконаслідувань зокрема. Так, Л.Мацько на текстах художнього та публіцистичного стилів української літературної мови розглянула українські ономатопи як одну з груп інтер'єктивів [14]. І.Багмут дослідила лексико-семантичне поле звуконайменувань сучасної української мови в семантичному, структурному та парадигматичному аспектах [2]. І.Гаценко, зіставляючи фонетичну структуру, семантичні ознаки, словотвір звуконаслідувальних слів, установила типологічні особливості їх в українській, російській та англійській мовах [7]. Проблемам моделювання звуконаслідувальної лексики українських говорів Карпат, зокрема функціонуванню моделей ономатопів, визначенню їхньої семантичної, фонетичної та оноματοпоетичної структури, словотвірного потенціалу і вживанню відономатопоетичних дієслівних та іменних моделей присвятила свої наукові дослідження Ю.Юсип-Якимович [19; 20].

Відзвуконаслідувальні дієслова, що стали об'єктом пропонованої наукової розвідки, теж частково досліджені в сучасній українській мові. Так, Є.Карпіловська встановила способи формального і семантичного впорядкування дієслів у словотвірному гнізді, розробила методику автоматизованого конструювання комплексів дієслів, пов'язаних відношенням безпосередньої формальної похідності [13]. Т.Возний виокремив словотвірні моделі дієслів, мотивованих вигуками і звуконаслідувальними словами [5; 6]. О.Бабакова окреслила своєрідність лексико-семантичної структури безпрефіксних дієслів звучання та їх метафоричного функціонування [1].

Для дослідження словотвірного потенціалу слів того чи того лексико-граматичного класу в мовознавстві використовують словотвірну парадигму, яку визначають як комплексну системоутворювальну одиницю, що являє собою «особливу мікросистему дериватів одного ступеня творення, об'єднаних тотожністю твірної основи і протиставлених словотворчими формантами» [3, 29]. В україністиці на основі аналізу структури й семантики словотвірних парадигм уже проаналізовано дериваційний потенціал прикметників [10], іменників [3], окремих лексико-семантичних груп дієслів [11; 15]. Похідні дієслова сучасної української мови як вершини словотвірних парадигм ще не були предметом аналізу, що і зумовило актуальність нашого дослідження.

За ступенем семантичного наповнення дієслова-ономатопи належать до абсолютних, тобто таких, що є «самодостатніми для вираження свого змісту й не відкривають обов'язкових правобічних позицій для заповнення їх словами-конкретизаторами» [12, 5]. Тому для них характерна факультативна сполучуваність, відсутність обов'язкових поширювачів, що певною мірою послаблює їхню словотвірну активність.

Дієслова-ономатопи об'єднані значенням «видавати або створювати звуки». Відповідно до типу діяча, тобто того, хто видає або створює звуки, їх поділяють на три основні групи: 1) гомональні, або дієслова на позначення звуків, що видає людина; 2) бестіальні, або дієслова, що позначають звуки, які видають тварини, птахи, комахи, плазуни тощо; 3) предметні, або дієслова, що позначають звуки, утворювані за допомогою предметів [1, 5].

Деривати, утворені від бестіальних дієслів-ономатопів, належать до трьох дериваційних зон – субстантивної, вербальної та ад'єктивної, структура кожної з яких представлена різними типами похідних: транспозиційними, модифікаційними й мутаційними.

Мета нашого дослідження – виявити словотвірну спроможність вербальної зони словотвірної парадигми бестіальних дієслів-ономатопів.

Особливістю бестіальних дієслів як вершини словотвірної парадигми є те, що дії, які вони виражають, а саме мимовільні чи активно створювані кимось звуки, не можуть бути спрямовані до своєї внутрішньої межі. Тому бестіальні дієслова є неграничними, неспіввідносними за видовою ознакою, тобто одновидовими дієсловами недоконаного виду. Похідні, утворені від них, становлять систему одновидових дієслів як доконаного, так і недоконаного виду.

Вербальна зона представлена темпоральними, квантитативними та результативними модифікаціями бестіальних дієслів.

Темпоральні модифікації дії як виразники певного часового про-

міжку – початку, кінця чи розгортання – виражають дієслова зі словотвірним значенням «починати виконувати дію», «виконувати внутрішньо необмежену, тривалу дію», «виконувати дію окресленої тривалості», «завершувати виконання дії».

Найбільш поширеними є вербативи з префіксом **за-** як виразником початкової стадії появи відповідних звуків, пор.: *забекати, заворкотати, загавкати, загарчати, закахкати, заквакати, заквилити, заквоктати, заклекотати, закудкудакати, закумкати, замекати, занякати, заскрекотати* тощо, напр.: *Заскрекотала на осиці сорока* (Ю.Мушкетик); *З хати притьмом вимчав кіт, скочив на похилений тин, вигнув спину, зашипів, а тоді занявкав* (Ю.Мушкетик). Варто відзначити, що практично всі бестіальні дієслова утворюють похідні з формантом **за-** зі згаданим словотвірним значенням.

Виразником внутрішньо необмеженого, тривалого звукового вияву кого-небудь є префікс **по-**: *поворкотати, погавкати, погарчати, поквакати, поквилити, покигикати, покудкудакати, покукати, покукурікати, покрюкати, покрякати, помекати, помуркотати, помуркотіти, потуркати, потьохкати* тощо. Дієслова з префіксом **по-**, або делімітаживні дієслова, на думку Т.Чубань, можуть передавати два ступені обмеженої тривалості: актуалізований (проміжок часу кількісно диференційований за допомогою спеціальних лексичних або морфологічних засобів), напр.: *Погарчало десь в очереті хвилину-другу, і заспокоїлося все* (Ю.Мушкетик) і неактуалізований (проміжок часу не передбачає конкретизації обмеженої тривалості дії) [18, 433], напр.: *Чайка кружляє над поруйнованим гніздовиськом, покигиче тут, одлетить у далину й вертається знову* (Ю.Мушкетик).

Точно окреслену тривалість звукового вияву, тобто такого, що вкладається в певні часові межі, виражає префікс **про-**, пор.: *пробекати, прогавкати, прогарчати, проворкотати, продзижчати, проквакати, прокукати, прокукурікати, прокурликати, промекати, промукати, промуркотати, пронякати* тощо. Особливістю дієслів з тривало-обмежувальним, або пердуративним, значенням є те, що вони обов'язково супроводжуються конкретизаторами тривалості дій, процесів, станів, вираженими іменниками на позначення одиниць виміру часу (*хвилина, година, день, ніч, доба, тиждень, місяць, рік* тощо), прислівниками (*довго, немало, чимало*), числівниково-іменниковими сполуками [4, 237], напр.: *Прокукурікав, сидючи на задку останнього воза, як на сідалі, півень-царик не одне літо* (Ю.Мушкетик).

Припинення тривалих дій, пов'язаних з видаванням певних звуків, передають форманти **пере-**, **від-**. Більш уживаним є префікс **пере-**, який вказує просто на припинення вияву певного звуку, пор.: *перегавкати,*

переквоктати, пересокотати, напр.: **Перегавкали** уже собаки у сусідніх дворах (Ю.Мушкетик). Префікс **від-**, указуючи на припинення дії через її вичерпаність, може приєднуватися до дієслів звучання лише тоді, коли йдеться про припинення існування живої істоти, яка видавала або створювали відповідні звуки, пор.: *відскрекотати, відскрекотіти, відстрекотіти, відсюрчати, відтьохкати, відцвіркати, відцебетати*, напр.: **Відсюрчали** в травах коники, **відтьохкали** у вибалку солов'ї (Ю.Мушкетик).

Традиційно групу дієслів, яка виражає квантитативні модифікації дії, поділяють на три підгрупи – зі значенням кратності вияву дії, ступеня вияву предикативної ознаки та участі у виконанні дії багатьох суб'єктів [4, 238 – 241]. Деякі із названих значень передають і деривати вербальної зони bestial'них дієслів. Вони утворені за допомогою трьох способів: префіксації, суфіксації та конфіксації. І лише поодинокі девербативи постали внаслідок префіксально-суфіксально-постфіксального способу.

Перша підгрупа репрезентує дієслівні роди, що виражають однократні і багатократні дії.

Словотвірне значення «виконати дію один раз» реалізують дієслова доконаного виду, утворені суфіксальним способом – за допомогою форманта **-ну-**. До цього словотвірного значення додається здебільшого відтінок раптовості, пор.: *воркнути, гавкнути, гаркнути, гетнути, дзявкнути, каркнути, квакнути, кигикнути, крякнути, кувікнути, кукнути, мекнути, мекекнути, мукнути, муркнути, нявкнути, пискнути, підпадьомкнути, підпідьомкнути, пугукнути, ревнути, рохнути, рявкнути, сюркнути, тьохнути, форкнути, хававкнути, хрокнути, хрякнути, цвірінькнути, цівкнути, цебетнути* тощо, напр.: **Пискнула** десь у клітці канарка й затихла (Ю.Мушкетик); *Он десь цівкнула синиця, застукотів об кору дятел...* (Вас. Шевчук). Лише три відbestial'них дієслова мають формант **-ону-**, що виражає те ж значення, але з відтінком інтенсивності, пор.: *гарконути, ревонути, цвірконути*.

Девербативи зі словотвірним значенням «виконати дію багато разів» бувають доконаного і недоконаного виду. Виразниками цього значення у дієсловах доконаного виду є власне український префікс **попо-**, пор.: *попоревіти, попоцокати* (напр.: *синиця по підвіконню, збрала крихти хліба і полетіла*), а в дієсловах недоконаного виду – конфікс **по- ... -ува**, пор.: *поворкувати, погавкувати, покректувати, покрякувати, попискувати, попугукували, потьохкувати, поцвіркувати* (напр.: *Вони [курти – О.К.] не лементували, а коротко, хрипко погавкували, норавли стрибнути на груди* (Ю.Мушкетик)). Дієслова із зазначеними формантами, на думку мовознавців, стилістично марковані і вживані лише в розмовному мовленні [17, 129].

До другої підгрупи квантитативних модифікаторів значення, як відо-

мо, належать дієслова, які вказують на достатній, недостатній та надмірний ступені інтенсивності.

Зі словотвірним значенням «виконувати дію час від часу і достатньо інтенсивно» (дієслівний рід зі значенням достатньої інтенсивності) вживаються девербативи недоконаного виду, утворені за допомогою конфікса **ви- ... -ува-** – з додатковим семантичним відгінком «старанно, ретельно», пор.: *вितьохкувати*, напр.: *Шуміли млинові колеса на греблі, витьохкував у березі соловей, і десь співали дівчата* (Ю.Мушкетик).

На недостатню інтенсивність звуковияву вказують девербативи недоконаного виду, що постали за допомогою конфікса **під- ... -ува-**, пор.: *піддавкувати, підтьохкувати*, напр.: *Свиридон стогнав частіше, голосніше, і серце Мушки [собаки – О.К.] стискалося од болю, вона жалісно піддавкувала* (Ю.Яновський). Дієслова з конфіксом **під- ... -ува-** в українській мові виражають значення «злегка, не в повну силу здійснювати дію, супроводжуючи нею іншу дію» та «час від часу і не дуже інтенсивно здійснювати дію, названу твірним дієсловом» [8, 312], які розмежувати допомагає лише контекст.

Словотвірне значення «дуже інтенсивного звуковияву або його вичерпності» [9, 105] виражають девербативи із конфіксом **роз- ... -ся**, пор.: *розгавкатися, роздзижчатися, розкаркатися, розквакатися, розквилитися, розклекотатися, розкрукатися, розкудкудакатися, розмуркотатися, розсокотатися, розтуркатися, розтуркотітися, розтьохкатися, розщебетатися*, напр.: *Спочатку козак вирішив посидіти якийсь час в оцьому дозорі, але над головою розкаркалося вороння* (Ю.Мушкетик); *Оглух, занімів ураз, дарма Іван Каламар щось мугикав під ніс, дарма надворі розщебеталася пташина гомоном весняної сонячної днини* (І.Чендей).

Префіксально-суфіксально-постфіксальним способом утворені дієслова недоконаного виду *перегавкуватися, перетьохкуватися, перефоркуватися* на позначення дії, що виконується між кількома учасниками, які перебувають у різних місцях, напр.: *У долині за річкою перефоркувалися коні* (Ю.Мушкетик). Ці девербативи репрезентують групу із розподільним, або дистрибутивним, словотвірним значенням.

На звуковияв, що зафіксований у багатьох місцях, також указує малопродуктивний формант **об-**, що приєднується до основи бестіального дієслова недоконаного виду, пор.: *облугукати* та *обсокотати*, напр.: *Його [Митрофана – О.К.] долю облугукали пугачі* (Ю.Мушкетик).

Результативну модифікацію бестіальних дієслів у вербальній зоні передають одновидові дієслова доконаного виду. Активним словотвірним формантом тут є префікс **на-**, який реалізує два словотвірних значення, зокрема: «довго, з кумулятивною (накопичувальною) метою [9,

105] виконувати дію», пор.: *надзиччати, наскрекотати, нащебетати*, пор.: *У нього [Долі – О.К.] був лише чарівний голос, який йому дістався в спадщину від батька-матері, від солов'їв чорнуських, що наспівали, **нащебетали** їм жагу кохання* (Вас. Шевчук) та «зустріти когось виконуваною дією», пор.: *нагавкати, нагарчати*, напр.: – *Ой-ой-ой! – жалібно заскиглив він [собака – О.К.], коли старечий ватаг Богдан Холод оперезав його посохом по спині. Оце так **нагавкав!*** (О. Довженко). Девербативи *накаркати, накрюкати, накрятати* розвинули переносне словотвірне значення «говорячи (каркаючи), накликати лихо, неприємність». У такому разі є підстави кваліфікувати його як модифікаційно-мутаційне, оскільки в змісті поданих дериватів відбулося семантичне зрушення, яке зумовило появу нового лексичного значення.

Іншим словотворчим формантом, який виражає словотвірне значення «виконуючи щось досконаліше і довше, змусити суперника припинити виконувати цю ж дію», є префікс **пере-**, що зафіксований в поодиноких девербативах, пор.: *перетьохкати*, напр.: *Соловейко у нашому саду таки **перетьохкав** того, що у пришкільному саду виводить свої арії*.

Отже, похідні одиниці вербальної зони бестіальних дієслів-ономатопів реалізують широкий спектр словотвірних модифікаційних значень, одні з яких поєднані з граматичним значенням доконаного виду, інші не змінюють видової характеристики твірної дієслівної основи. *Темпоральні модифікації*, представлені словотвірними значеннями: «починати виконувати дію», «виконувати нетривалу дію», «виконувати дію окресленої тривалості», «завершувати виконання дії»; *квантитативні модифікації* репрезентовані значеннями: «виконати дію один раз», «виконати дію багато разів», «виконувати дію час від часу і достатньо інтенсивно», «виконувати дію недостатньо інтенсивно», «дуже інтенсивна дія або вичерпність інтенсивно виконуваної дії»; *модифікації результативного характеру* виражають словотвірні значення: «довго, з кумулятивною (накопичувальною) метою виконувати дію»; «зустріти когось виконуваною дією», «виконуючи щось досконаліше і довше, змусити суперника припинити виконувати цю ж дію». Найвищу словотвірну активність виявляють девербативи із темпоральними значеннями «починати виконувати дію», «виконувати внутрішньо необмежену, тривалу дію» і квантитативним значенням «виконати дію один раз».

Здатність виражати ті чи ті модифікації зумовлюють набір словотворчих засобів. За кількістю різних формантів вирізняється група дієслів квантитативної модифікації дії. Ці девербативи утворені здебільшого за допомогою суфіксації, префіксації та конфіксації. Похідні темпоральної та результативної модифікації постали лише внаслідок префіксації.

1. Бабакова О. Семантична структура та функціонування дієслів звучання : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Бабакова Ольга Володимирівна ; Запорізький національний ун-т. – Запоріжжя, 2007. – 20 с.
2. Багмут І. Лексико-семантичне поле звуконайменувань у сучасній українській літературній мові (склад, структура, парадигматика) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Багмут Ірина Віталіївна; Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова. – К., 2007. – 20 с.
3. Валух З. Словотвірна парадигматика іменника в українській мові: монографія / Валух Зоя Орестівна. – Київ – Полтава : АСМІ, 2005. – 356с.
4. Вихованець І. Теоретична морфологія української мови / І.Р.Вихованець, К. Г. Городенська ; ред. І. Р. Вихованець. – К. : Університетське видавництво «Пульсари», 2004. – 398 с.
5. Возний Т. Семантичні зв'язки між твірними іменниками і вигуківими основами та похідними дієсловами та -ати, -ати у східнослов'янських мовах / Возний Т.М. // Словотвірна семантика східнослов'янських мов. – К.: Наук.думка, 1983. – С. 74 – 86.
6. Возний Т. Словотвір дієслів в українській мові у порівнянні з російською та білоруською / Т.М. Возний. – Львів : Вища школа, 1981. – 187 с.
7. Гаценко І. Типологічні особливості звуконаслідувальних слів (на матеріалі української, російської та англійської мов) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство» / І.О.Гаценко; НАН України. Ін-т мовознав. ім. О.О.Потебні. – К., 2003. – 19 с.
8. Городенська К. Префіксально-суфіксальний словотвір / К.Г.Городенська // Словотвір сучасної української літературної мови. – К. : Наук. думка, 1979. – С. 285 – 313.
9. Городенська К. Реалізація семантичного потенціалу дієслів у синтаксичних дериватах / К.Г. Городенська // Словотвірна семантика східнослов'янських мов. – К.: Наук. думка, 1983. – С. 102 – 113.
10. Грещук В. Український відприкметниковий словотвір / Грещук В.В. – Івано-Франківськ: Плай, 1995. – 208 с.
11. Джочка І. Реалізація словотворчого потенціалу дієсловами конкретної фізичної дії з семантикою створення об'єкта : Актуальні проблеми українського словотвору : збірник статей / за ред. В.Грещука. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 341 – 354.
12. Іваницька Н. Функціонально-семантичні параметри абсолютних дієслів української мови: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Іваницька Наталя Борисівна ; НАН України, Інститут української мови. – К., 2000. – 20 с.
13. Карпиловская Е. Конструирование глагольных зон словообразовательных гнезд (на материале украинских глаголов звучания) / Карпиловская Евгения Анатольевна : автореф. дис. ... канд. філол. наук : специальность 10.02.21 «Структурная, прикладная и математическая лингвистика». – Ленинград, 1987. – 19 с.
14. Мацко Л. Интеръективы в украинском языке: автореф. дис. ... доктора філол. наук : спец. 10.02.02 «Языки народов СССР (украинский язык)» / Мацко Л.И. – К.: 1985. – 45 с.

15. Пославська Н. Структура і семантика словотвірних парадигм дієслів із семою руйнування об'єкта: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Пославська Наталія Михайлівна; Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2006. – 20с.

16. Русанівський В. Префіксальний словотвір / В.М.Русанівський // Словотвір сучасної української літературної мови. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 228 – 284.

17. Соколова С. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові / С.О.Соколова. – К.: Наук. думка, 2003. – 283с.

18. Чубань Т. Вираження категорії виду дієсловами зі значенням звучання: Режим доступу до журн.: [tpp://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tidf/2009_6/pdf/ChubanT.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tidf/2009_6/pdf/ChubanT.pdf).

19. Юсип-Якимович Ю. Моделювання системи звуконаслідувальної лексики: Семантика. Фонетика. Словотвір (на матеріалі українських говорів Карпат): монографія / Юсип-Якимович Ю.В. – Ужгород : Гражда, 2006. – 212 с.

20. Юсип-Якимович В. Ономапоетика українських говорів Карпат: семантична, фонетична, словотвірна структура та похідність онома топів : монографія / Юсип-Якимович Ю.В. – Ужгород : Гражда, 2007. – 268 с.

In this article the author analyzes the verbative zone of the bestial verbs in the Ukrainian language, identifies its structure, differentiates transpositional, mutational and modificational derivatives, characterizes their word-formative productivity and elucidates the specific character of the verbative word-formation from the bestial verbs.

Key words: *verb-onomatop, bestial verb, verbative, verbative zone, word-formative paradigm, word-formative formant.*

УДК 811.161.2'373.22

Ольга Лужецька (Тернопіль)

МІКРОТОПОНІМИ СКЛАДЕНОЇ СТРУКТУРИ БЕРЕЖАНЩИНИ ТА ПІДГАСЬЧНИНИ

У статті проаналізовано близько 500 дво- та багатокomпонентних мікротопонімів складеної структури Бережанщини і Підгасцьчини з метою виявлення структурно-словотвірних особливостей назв місцевих мікрооб'єктів та встановлення продуктивності конкретних структурно-словотвірних моделей і їх формантів на досліджуваній нами території.

Ключові слова: *мікротопонім, атрибут, прийменникові конструкції, орографічний термін, денотат.*

Бережанський та Підгасцький райони розташовані на заході Тернопільщини, в мальовничій долині річки Золота Липа. Обидва райони є складовою частиною історико-географічного регіону України – Опілля. Мікротопонімікон цієї, як і багатьох інших територій України досі не